Учреждение образования
«Гомельский государственный университет имени Франциска Скорины»

УТВЕРЖДАЮ
Проректор по учебной работе
УО «ГГУ им. Ф. Скорины»

_________________ И.В. Семченко
(подпись)

____
(дата утверждения)

Регистрационный № УД-_________/баз.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ИСТОРИ

Учебная программа для специальности
1-02 01 02 История. Иностранный язык (Английский)

2010

СОСТАВИТЕЛЬ:
М.П. Савинская – старший преподаватель кафедры истории славян и специальных исторических дисциплин УО «ГГУ им. Ф.Скорины».

РЕЦЕНЗЕНТЫ:
С.А. Елизаров – доцент кафедры истории и политологии УО «Гомельский государственный технический университет им П.О. Сухого», кандидат исторических наук, доцент;
Н.Н. Мезга – декан исторического факультета УО «ГГУ им. Ф.Скорины», кандидат исторических наук, доцент.

РЕКОМЕНДОВАНА К УТВЕРЖДЕНИЮ:
Кафедрой истории славян и специальных исторических дисциплин УО «ГГУ им. Ф.Скорины»

(протокол № _____ от _______________ 20___);

Методическим советом исторического факультета
УО «ГГУ им. Ф.Скорины»

(протокол № _____ от _______________ 20___);

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

Ответственный за редакцию: **М.П. Савинская**
Ответственный за выпуск: **М.П. Савинская**

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА
ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Методыка выкладання гісторыі з’яўляецца неабходным кампанентам гістарычнай адукацыі ў педагагічнай ВНУ. Асаблівасццю сучаснага этапа выкладання гісторыі ў школе з’яўляецца пераход ад канцэнтрычнага да лінейнага прынцыпу. Прыняцце новай канцэпцыі прадмета “Сусветная гісторыя. Гісторыя Беларусі” і новага стандарту патрабуе новых падыходаў як да выкладання гістарычных дысцыплін, так і методыкі навучання гісторыі ў школе і іншых навучальных установах, якія забяспечваюць атрыманне сярэдняй адукацыі.

Эфектыўная падрыхтоўка настаўнікаў па спецыяльнасци «Руская мова і літаратура. Гісторыя» патрабуе значнай увагі да спецыфікі кожнага прадмета і ўзгаднення зместу праграмы методыкі выкладання гісторыі з праграмамі па методыкам выкладання іншых дысцыплін.

1.1 **Мэты дысцыпліны методыка выкладання гісторыі:**

- азнаёміць студэнтаў з навейшымі дасягненнямі метадычнай навукі;
- выпрацаваць уменне рацыянальна планаваць дзейнасць настаўніка і вучняў на ўроках;
- выкарыстоўваць метады і прыёмы, якія дазваляюць раскрыць развіваючыя і выхаваўчыя магчымасці прадмета “гісторыя” на ўроках і ў пазакласнай рабоце.

1.2 Задачы выкладання дысцыплины:

- вызначыць тэарэтыка-метадалагічныя асновы методыкі выкладання гісторыі, мэты і задачы навучання гісторыі ў школе;
- паказаць выхаваўчыя, адукацыйныя, выхаваўчыя і развіваючыя магчымасці сучаснага зместу школьнай гістарычнай адукацыі і шляхі іх рэалізацыі; асноўныя прыёмы, сродкі, формы і тэхналогіі навучання гісторыі;
- вызначыць аптымальныя мэты і задачы навучання асноўных кампанентаў зместу школьнай гістарычнай адукацыі;

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

- выкарыстоўваць адпаведныя мэтам, зместу і пазнавальным магчымасцям вучняў прыёмы і сродкі навучання, розныя формы і тэхналогіі арганізацыі вучэбнага працэсу;

- выкарыстоўваць метады аналізу перадавога педагагічнага вопыту для удасканалення вучэбнага працэсу і асабістага педагагічнага майстэрства.

1.3. Дысцыпліны, вывучэнне якіх неабходна для засваення методыкі выкладання гісторыі.

- педагогіка;
- псіхалогія;
- гісторыя Беларусі;
- этнаграфія Беларусі;
- сусветная гісторыя.

Праграма распрацавана ў адпаведнасці з Дзяржаўным стандартам па спецыяльнасці “ Сусветная гісторыя. Гісторыя Беларусі”, зацверджаным Міністэрствам адукацыі РБ, Канцэпцыяй прадметаў “Сусветнай гісторыі. Гісторыі Беларусі”, з улікам дасягненняў сучаснай методыкі выкладання гісторыі і ведаў, атрыманых студэнтамі пры вывучэнні гістарычных і псіхолага-педагагічных дысцыплін.

Праграма складаецца з двух раздзелаў. У першым разглядаюцца асноўныя этапы станаўлення і развіцця школьнай гістарычнай адукацыі і методыкі выкладання гісторыі на беларускіх землях. Наступны раздзел дае ўяўленне аб метадах, прыёмах і сродках выкладання гісторыі, асвятляе структурныя кампаненты, тыпы і віды сучаснага ўрока гісторыі, формы пазакласнай работы па гісторыі, асаблівасці падрыхтоўкі настаўніка гісторыі да заняткаў.

Тэарэтычная частка дапаўняецца планамі семінарскіх заняткаў і лабараторных работ. Праграма разлічана на 70 вучэбных гадзін. З іх 36 гадзіны – лекцыі, 16 гадзіны – семінарскія заняткі, 18 гадзін – лабараторныя работы.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН
ПРИМЕРНЫЙ ТЕМАТИЧЕСКИЙ ПЛАН

№ п/п	Название темы	Лекции	Практические	СУРС	Всего
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
	Итого				

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

№	Лекцыі	Гадз.	№	Семінарскія заняткі	Гадз.
1.	Прадмет і задачы методыкі выкладання гісторыі.	2	1.	Структура сучаснай гістарычнай адукацыі ў РБ	2
2.	Развіццё школьнай гістарычнай адукацыі і МВГ ў Беларусі.	2	2.	Сістэма работы з падручнікам на ўроках гісторыі.	2
3.	Гістарычная адукацыя ў сучаснай школе.	2	3.	Структурна-функцыянальны аналіз	2

				зместу вучэбнага гістарычнага матэрыяла.	
4.	Падручнік гісторыі-галоўная крыніца ведаў і сродак навучання.	2	4.	Метады і прыёмы навучання гісторыі.	2
5.	Метады і прыёмы навучання гісторыі.	2	5.	Структура, змест і патрабаванні да сучаснага ўрока гісторыі.	2
6.	Структура гістарычнага матэрыялу і спосабы яго вывучэння.	2	6.	Прымяненне наглядных сродкаў навучання на ўроках гісторыі.	2
7.	Метады і прыёмы вывучэння факталагічнага вучэбнага матэрыялу.	2	7.	Методыка праверкі, паўтарэння і абагульнення ведаў па гісторыі.	2
8.	Метады і прыёмы вывучэння тэарэтычнага вучэбнага матэрыялу.	2	8.	Інавацыйныя падыходы да выкладання гісторыі.	2
9.	Урок гісторыі.	2			
10.	Фарміраванне ўменняў вучняў.	2			
11.	Наглядныя сродкі навучання гісторыі.	2			
12.	Картаграфічная нагляднасць на ўроках гісторыі.	2			
13.	Храналогія на ўроках гісторыі.	2			
14.	Гістарычня крыніцы і мастацкая літаратура на ўроках гісторыі.	2			
15.	Міжпрадметныя і міжкурсавыя сувязі ў вывучэнні гісторыі.	2			
16.	Інавацыйныя падыходы да выкладання гісторыі.	2			
17.	Праверка і ацэнка ведаў і ўменняў вучняў на ўроках гісторыі.	2			
18.	Формы і метады пазакласнай работы па гісторыі	2			
	Усяго:	36		Усяго:	16

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

ЛАБАРАТОРНЫЯ ЗАНЯТКІ

№	Тэма	Гадз.
1.	Аналіз інструктыўна-метадычных дакументаў настаўніка гісторыі.	2
2.	Аналіз школьнага падручніка гісторыі.	2
3.	Планаванне ўрокаў гісторыі.	2
4.	Вызначэнне мэты і задач урока.	2
5.	Вызначэнне прыёмаў і сродкаў навучання, выкарыстоўваемых на ўроках гісторыі.	2
6.	Складанне плана-канспекта ўрока гісторыі.	4
7.	Аналіз урока гісторыі.	2
8.	Падрыхтоўка пазакласнага мерапрыемства па гісторыі.	2
	Усяго:	18

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБЕОГО МАТЕРИАЛА

ЗМЕСТ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Раздзел I

Станаўленне і развіццё методыкі выкладання гісторыі як педагагічнай навукі.

Тэма 1. Прадмет і задачы методыкі выкладання гісторыі.

Методыка выкладання гісторыі як навука і як педагагічная дысцыпліна. Прадмет методыкі выкладання гісторыі. Месца методыкі выкладання гісторыі ў сістэме педагагічных навук. Методыка і тэхналогія навучання: агульнае і асаблівае. Сувязь методыкі выкладання гісторыі з іншымі навукамі. Метады даследавання працэса навучання гісторыі. Задачы, змест і структура курса методыкі выкладання гісторыі ў школе. Літаратура па прадмету.

Тэма 2. Равіццё школьнай гістарычнай адукацыі і методыкі выкладання гісторыі ў Беларусі.

Узнікненне і станаўленне школьнай гістарычнай адукацыі на ўсходнеславянскіх землях. Асноўныя накірункі развіцця гісторыка-метадычнай думкі да XIX ст. Афармленне методыкі выкладання гісторыі ў самастойную галіну педагагічнай навукі ў пачатку XX ст. Замена гісторыі як вучэбнай дысцыпліны палітграматай і грамадазнаўствам у 20-я гады XX ст. Аднаўленне самастойнага курса гісторыі ў савецкай школе ў 30-я гады. Пастанаўленне ЦК КПСС і савецкага ўрада па пытаннях школьнага выкладання гісторыі 1934, 1959, 1965 гадоў.

Развіццё метадычных даследаванняў у СССР у 20-30-я гады. Стварэнне сістэмы стабільных падручнікаў па гісторыі ў канцы 40-х гадоў і іх далейшае ўдасканаленне ў 50-я сярэдзіне 60-х гадоў. Навуковая распрацоўка праблем зместу методыкі выкладання гісторыі, выхоўваючага і развіваючага навучання гісторыі ў канцы 60-80-ыя гады XX ст.

Тэ.ма 3. Гістарычная адукацыя ў сучаснай школе.

Канцэпцыя школьнай гістарычнай адукацыі ў РБ. Вызначэнне задач і асноўных прынцыпаў пабудовы гістарычнай адукацыі. Стварэнне школьных праграм, вучэбных дапаможнікаў і падручнікаў для школ. Праблемы станаўлення нацыянальнай сістэмы гістарычнай адукацыі. Дзяржаўны стандарт па прадмету “Гісторыя”. Развіццё сучаснай гістарычнай адукацыі за мяжой. Інавацыйныя тэхналогіі ў выкладанні гісторыі.

Мэты і задачы сучаснай гістарычнай адукацыі. Структура школьнай гістарычнай адукацыі ў РБ. Праграмы па гісторыі. Навуковыя асновы і прынцыпы іх пабудовы: лінейнасць, канцэнтрызм, узаемасувязь айчыннай і сусветнай гісторыі, улік міжпрадметных і міжкурсавых сувязей. Асноўныя кампаненты і структура сучасных школьных праграм па гісторыі.

Структура планіравання асобных курсаў гісторыі. Тэхналогія складання тэматычнага і календарна-тэматычнага плана. Вучэбна-метадычны комплекс па гісторыі. Агульная характарыстыка школьных курсаў гісторыі.

Тэма 4. Падручнік гісторыі – галоўная крыніца ведаў і сродак навучання.

Падручнік гісторыі як крыніца і сродак арганізацыі пазнавальнай дзейнасці вучняў. Суадносіны слова настаўніка і зместу падручніка. Асноўныя

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

структурныя кампаненты падручніка гісторыі. Прыёмы работы з тэкстам падручніка з улікам задач урока і ўзросту школьнікаў. Фарміраванне ўменняў самастойнай работы з тэкстам падручніка.

РАЗДЗЕЛ II
Метады, прыёмы і сродкі выкладання гісторыі.

Тэма 5.Метады і прыёмы навучання гісторыі.

Паняцце метада. Класіфікацыя метадаў навучання. Дыдактычны і метадычны падыходы да праблемы метадаў навучання. Суадносіны паняццяў "метад" і "прыём" навучання. Узаемасувязь дзвух бакоў метадаў навучання: выкладання настаўніка і пазнавальнай дзейнасці вучняў. Узаемасувязь сродкаў навучання гісторыі і метадычных прыёмаў дзейнасці настаўніка і вучняў у вучэбна-выхаваўчым працэсе. Пазнавальная, развіваючая і выхоўваючая роля метадаў і прыёмаў у выкладанні гісторыі.

Тэма 6. Структура гістарычнага матэрыялу і спосабы яго вывучэння.

Роля гістарычных ведаў у фарміраванні светапогляду вучняў. Структура і функцыі гістарычных ведаў. Іх роля ў ажыццяўленні адукацыйна-выхаваўчых і развіваючых задач. Асноўныя кампаненты вучэбнага гістарычнага матэрыялу: канкрэтныя гістарычныя ўяўленні, гістарычныя паняцці, заканамернасці гістарычнага развіцця. Роля фактаў у вывучэнні гісторыі. Віды гістарычных фактаў. Узаемасувязь падзей і з'яў у гісторыі. Суадносіны канкрэтных фактаў і абагульненняў у працэсе навучання гісторыі.

Тэма 7. Метады і прыёмы вывучэння фактала гічнага вучэбнага матэрыялу.

Паняцце "гістарычны факт". Асноўныя і другасныя гістарычныя факты. Падзея, уяўленне, працэс. Віды гістарычных уяўленняў. Іх месца ў працэсе фарміравання ведаў. Шляхі і сродкі фарміравання ўяўленняў аб фактах мінулага. Методыка фарміравання ўяўленняў аб гістарычным часе і прасторы.

Тэма 8. Метады і прыёмы вывучэння тэарэтычнага вучэбнага матэрыялу.

Гістарычныя паняцці – важнейшы кампанент вучэбнага матэрыялу. Класіфікацыя гістарычных паняццяў па ступені абагульнення гістарычных з'яў, па асаблівасцях іх зместу. Лагічныя шляхі фарміравання паняццяў. Роля ўяўленняў, тэрмінаў і азначэнняў у рабоце па фарміраванню паняццяў. Выпрацоўка ўменняў аперыраваць паняццямі.

Аб'ектыўныя гістарычныя сувязі і заканамернасці грамадскага развіцця – важнейшы кампанент гістарычнага матэрыялу. Віды гістарычных сувязей: лакальныя, часавыя, прычынна-выніковыя. Паняцце аб заканамернасцях у гістарычным развіцці. Методыка падвядзення вучняў да засваення гістарычных заканамернасцей з улікам узросту вучняў.

Тэма 9. Урок гісторыі.

Урок асноўная форма арганізацыі працэса навучання гісторыі. Патрабаванні да сучаснага ўрока: паўнацэннасць гістарычнага зместу ўрока і пежагагічнага замыслу, улік матывацыі вучэння, гібкасці структуры і методыкі ўрока, самастойнасць пазнавальнай дзейнасці вучняў і выніковасць урока.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

Тыпы ўрокаў гісторыі. Тыпалогія ўрокаў па іх асноўнай дыдыктычнай мэце: урок вывучэння новага матэрыялу, урок праверкі і ўліку ведаў, урок паўтарэння і абагульнення, камбінаваны ўрок. Тыпалогія ўрокаў па спосабу іх правядзення ці вядучаму метаду навучання: лекцыя, семінар, практычныя заняткі, лабараторны ўрок, кінаўрок, тэлеўрок, экскурсія і г.д.

Структурныя элементы ўрока: падрыхтоўка да ўспрымання новага матэрыялу, паведамленне новага гістарычнага зместу, арганізацыя асэнсавання і замацавання, авалодання ўменнямі і навыкамі, прымяненне засвоенных ведаў і ўменняў. Фактары, уплываючыя на выбар структуры урока. Крытэрыі ацэнкі ўрока.

Састаўленне плана-канспекта ўрока, яго структура і асаблівасці складання. Формы плана-канспекта і яго выкарыстанне на уроку.

Тэма 10. Фарміраванне ўменняў вучняў.

Развіццё здольнасцей і уменняў вучняў у працэсе навучання гісторыі. Суадносіны агульных і прадметна-гістарычных уменняў і навыкаў. Роля лагічных схем (памятак) у фарміраванні інтэлектуальных і практычных уменняў.

Характарыстыка спецыяльных гістарычных уменняў: лакалізаваць гістарычныя падзеі ў прасторы і часе, суадносіць працэсы з перыядам, тлумачыць гістарычныя факты на аснове ўсебаковага вывучэння крыніц і прымянення тэарэтычных ведаў, выяўляць сутнасць гістарычных з'яў і даваць ім ацэнку, асвятляць гістарычны матэрыял па скразных пытаннях курса, канспектаваць, складаць тэзісы і рэферыраваць гістарычныя крыніцы.

Дыягностыка ўзроўню сфарміраванасці ўменняў. Методыка і этапы іх фарміравання ў працэсе навучання гісторыі ў школе. Узаемасувязь авалодання спецыяльнымі гістарычнымі ўменнямі і навыкамі з развіццём пазнавальнай самастойнасці і актыўнасці ў навучанні гісторыі.

Тэма 11. Наглядныя сродкі навучання гісторыі.

Агульная характарыстыка сродкаў навучання гісторыі. Асаблівасці і роля нагляднасці ў вырашэнні адукацыйна-выхаваўчых задач. Класіфікацыя наглядных сродкаў навучання. Прадметная нагляднасць, магчымасці і методыка яе выкарыстання на ўроках. Экскурсіі па гістарычных мясцінах і ў музеі. Методыка іх арганізацыі.

Выяўленчая нагляднасць. Прыёмы работы з творамі жывапісу, партрэтамі, фотаздымкамі, карыкатурамі. Роля педагагічнага малюнка і яго значэнне ў навучанні гісторыі. Умоўна-графічная нагляднасць, яе месца ў выкладанні гісторыі. Прыёмы выкарыстання ўмоўна-графічнай нагляднасці.

Тэхнічныя сродкі навучання і вылічальная тэхніка ў выкладанні гісторыі. Методыка выкарыстання аўдыявізуальных сродкаў і кампутарных праграм у выкладанні гісторыі. Развіццё самастойнасці пры выкарыстанні нагляднага метада навучання гісторыі.

Тэма 12. Картаграфічная нагляднасць на ўроках гісторыі.

Паняцце лакалізацыі гістарычнай прасторы. Асаблівасці гістарычных карт і іх роля ў навучанні гісторыі. Класіфікацыя гістарычных карт:

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

абагульняючыя, абзорныя, тэматычныя, картасхемы, контурныя карты. Арганізацыя пазнавальнай дзейнасці вучняў пры рабоце з картай.

Тэ.ма 13. Храналогія на ўроках гісторыі.

Храналогія ў вывучэнні гісторыі. Сінхранізацыя гістарычных ведаў. Дыяхранічны метад. Прыёмы і сродкі вывучэння храналогіі. Пазнавальная дзейнасць вучняў пры вывучэнні храналогіі.

Тэма 14. Гістарычныя крыніцы і мастацкая літаратура ў вывучэнні гісторыі.

Роля гістарычных дакументаў у навучанні гісторыі. Віды гістарычных дакументаў і асаблівасці іх выкарыстання ў залежнасці ад узросту вучняў. Асноўныя прыёмы выкарыстання гістарычных дакументаў у навучанні гісторыі: выкарыстанне цытат, каменціраванае чытанне, аналіз гістарычных дакументаў вучнямі, рашэнне праблемна-пазнавальных задач на аснове аналіза дакументаў і г.д. Самастойная работа вучняў у працэсе вывучэння дакументаў. Складанне простага і разгорнутага плана, тэзісаў, апорнага канспекта, рэферата.

Віды даведачнай літаратуры па гісторыі і магчымасці яе выкарыстання ў навучальным працэсе. Навучанне вучняў уменню карыстацца даведачным апаратам падручнікаў, навуковых кніг, часопісаў, працаваць са слоўнікамі, энцыклапедыямі, бібліяграфічнымі крыніцамі.Выкарыстанне навукова-папулярнай і мастацкай літаратуры ў вырашэнні адукацыйна-выхаваўчых і развіваючых задач пры вывучэнні гісторыі. Методыка работы з мастацкай літаратурай, перыядычнымі выданнямі.

Тэма 15. Міжпрадметныя і міжкурсавыя сувязі ў вывучэнні гісторыі.

Дыдактычная сутнасць міжпрадметных сувязей. Іх роля ў фарміраванні ведаў і светапогляду вучняў. Асноўныя аспекты зместу міжпрадметных сувязей курсаў гісторыі па агульных з іншымі прадметамі фактах, паняццях, ідэях, па ўменнях і навыках вучэбнай работы, па выхаванню і развіццю вучняў. Накірункі сувязі – рэтраспектыўныя, супадаючыя, перспектыўныя.

Метадычныя прыёмы і сродкі усталявання міжпрадметных і міжкурсавых сувязей настаўнікам у час ізлажэння новага матэрыяла, у працэсе гутаркі, работы з тэкстам падручніка, дакументам, наглядным дапаможнікам. Рэалізацыя пераемнасці ў ведах і ўменнях.

Тэма 16. Інавацыйныя падыходы да выкладання гісторыі.

Спецыфічныя і нетрадыцыйныя формы арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэса: вучэбныя экскурсіі. Канферэнцыі, ролевыя гульні, дыспуты, кансультацыі, залікі і г.д. Магчымасці выкарыстання лекцыйна-семінарскай сістэмы, вывучэнне гісторыі па праблемна-тэматычнаму прынцыпу, “скразнымі” тэмамі, модулямі і г.д. Новыя тэхналогіі навучання гісторыі. Методыка навучання гісторыі па апорных сігналах. Этапы работы з піктаграмамі. Работа з іканічнымі мадэлямі.

Тэма 17. Праверка і ацэнка ведаў і ўменняў вучняў на ўроках гісторыі.

Мэты і задачы сістэматычнай праверкі і ацэнкі ведаў і уменняў вучняў. Праверка засваення вучнямі асноўных фактаў, паняццяў і заканамернасцей гістарычнага працэса. Паглыбленне, сістэматызацыя і абагульненне гістарычных ведаў, развіццё ўменняў у ходзе апытання. Прыёмы бягучай

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

праверкі і ацэнкі ведаў і ўменняў у малодшых і старэйшых класах. Метады вуснага і пісьмовага кантролю на падагульняючых занятках і занятках семінарска-лабараторнага тыпу, машыннага і безмашыннага праграміраваннага кантролю, тэсціравання. Метады самакантролю. Індывідуальныя, групавыя і калектыўныя формы кантролю.

Функцыя і роля ацэнкі ведаў і ўменняў вучняў, яе формы і крытэрыі. Методыка выстаўлення адзнакі на ўроку, за чвэрць, за год. Пяцібальная, дзесяцібальная і рэйтынгавая сістэмы ацэнкі ведаў і уменняў вучняў.

Тэма 18. Формы і метады пазакласнай работы па гісторыі.

Адукацыйна-выхаваўчае значэнне пазакласнай работы па гісторыі. Яе роля ў фарміраванні ўстойлівага інтарэсу да гісторыі, развіцці пазнавальных здольнасцей вучняў, выхаванні асобы. Змест, асноўныя накірункі і арганізацыйныя формы пазакласнай работы па гісторыі. Класіфікацыя форм па ступені масавасці і тэрмінах дзеяння. Пазакласнае чытанне, гістарычныя гурткі, таварыствы, клубы, канферэнцыі, вечары, алімпіяды. Экскурсіі, школьныя музеі. Выкарыстанне ЭВМ у пазакласнай рабоце. Кабінет гісторыі ў школе.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

ПРЫКЛАДНЫ ПЕРАЛІК СЕМІНАРСКІХ ЗАНЯТКАЎ
Примерный перечень практических занятий

№ 1
Структура сучаснай гістарычнай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь.

1. Структура сучаснай гістарычнай адукацыі ў РБ.
2. Праграма па гісторыі для ўстаноў, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання.

а) асноўныя структурныя кампаненты праграмы па гісторыі;
б) аналіз зместу асноўнай часткі праграмы.
3. Канцэпцыя прадмета “Сусветная гісторыя. Гісторыя Беларусі”.
4. Дзяржаўны стандарт “ Сусветная гісторыя. Гісторыя Беларусі”: структура і змест.
Літаратура:1-5, 24, 31

№ 2
Сістэма работы з падручнікам на ўроках гісторыі
1. Асноўныя патрабаванні да падручніка гісторыі.
2. Арганізацыя работы з падручнікам на ўроку гісторыі і пры падрыхтоўцы дамашняга задання.
3. Прыёмы работы з падручнікам у старэйшых класах.
Літаратура:1, 15, 16, 23

№ 3
Структурна-функцыянальны аналіз зместу гістарычнага матэрыяла.

1. Метады навучання і метадычныя падыходы к адбору вучэбнага гістарычнага матэрыяла.
2. Асноўныя структурныя кампаненты вучэбнага гістарычнага матэрыяла.
3. Правядзенне структурнага аналізу ўрока.
4. Функцыянальны аналіз вучэбнага матэрыяла.

Літаратура:1-4,7,8,29

№ 4 Метады і прыёмы навучання гісторыі

1. Класіфікацыя метадаў выкладання гісторыі.
2. Паняцце “прыём”. Традыцыйныя і нетрадыцыйныя прыёмы выкладання гісторыі.
3. Прыёмы выкладання тэарэтычнага вучэбнага матэрыялу.
4. Прыёмы выкладання фактычнага вучэбнага матэрыялу.

Літаратура:1-4, 25-28

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

№ 5

Структура, змест і патрабаванні да сучаснага ўрока гісторыі.

1. Урок гісторыі як галоўная форма навучання.
2. Тыпы ўрокаў і іх характарыстыка.
3. Камбініраваны ўрок і яго структурна-змястоўныя кампаненты.
4. Метадычныя аспекты вывучэння новага матэрыялу на ўроку.

Літаратура:1-4,25-28

№ 6

Прымяненне наглядных сродкаў навучання на ўроках гісторыі.

1. Класіфікацыя відаў нагляднасці, асаблівасці яе прымянення на ўроках гісторыі.
2. Вучэбныя карціны і ілюстрацыі на ўроках гісторыі.
3. Прымяненне умоўна-графічнай нагляднасці: аплікацыя, мелавы малюнак.
4. Спецыфіка прыёмаў вывучэння храналогіі.
5. Прыклады храналагічных прыёмаў і пазнавальных заданняў.
6. Прыёмы вывучэння картаграфічнага матэрыялу.
7. Тыпалогія пазнавальных картаграфічных заданняў.

Літаратура:1-4,25-28

№ 7

Методыка паўтарэння, абагульнення і праверкі ведаў на ўроках гісторыі.

1. Змест і методыка праверкі ведаў і ўменняў вучняў.
2. Тыповыя памылкі пры правядзенні праверкі і іх аналіз.
3. Формы і прыёмы праверкі ведаў і ўменняў.
4. Месца замацавання на ўроку і методыка яго правядзення, ацэнка вынікаў навучання.
5. Мэты і формы паўтарэння і абагульнення на ўроках.

Літаратура:1-4,25-28

№ 8

Інавацыйныя падыходы да выкладання гісторыі.

1. Спецыфічныя і нетрадыцыйныя формы арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу па гісторыі.
2. Канферэнцыі, ролевыя гульні, дыспуты на ўроках гісторыі.
3. Вывучэнне гісторыі па праблемна-тэматычнаму прынцыпу.

Літаратура:1-4,6,7,19,27

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

ПРЫКЛАДНЫ ПЕРАЛІК ЛАБАРАТОРНЫХ ЗАНЯТКАЎ

I. Аналіз інструктыўна-метадычных дакументаў настаўніка гісторыі

1. Канцэпцыя вучэбнага прадмета "Сусветная гісторыя. Гісторыя Беларусі".
2. Адукацыйны стандарт вучэбнага прадмета "Сусветная гісторыя. Гісторыя Беларусі"(V-XI класы).
3. Інструктыўна-метадычнае пісьмо "Аб выкладанні сусветнай гісторыі і гісторыі Беларусі ў 2009/10 навучальным годзе".
4. Праграмы па гісторыі на 2009/10 навучальны год.

Літаратура:1-5

II. Аналіз школьнага падручніка гісторыі

1. Асноўныя структурныя кампаненты падручнікаў і іх функцыянальнае прызначэнне.
2. Аналіз падручніка гісторыі.
3. Работа з падручнікам на ўроках.
4. Падручнікі гісторыі новага пакалення.

Літаратура:16,20,22,23

III. Планаванне ўрокаў гісторыі.

1. Агульнае ўяўленне аб тэматычным планаванні, віды тэматычных планаў.
2. Вучэбна-метадычны комплекс па гісторыі, азнаямленне з нагляднадрукаванымі сродкамі навучання.
3. Складанне тэматычнага планавання.

Літаратура:1-5, 9-12

IV. Вызначэнне мэты і задач урока.

1. Паняцце "мэта ўрока" і яе састаўныя часткі.
2. Прыклады вызначэння мэты і задач урока.
3. Рэалізацыя мэты і задач на уроку гісторыі.

Літаратура:10-12, 14, 20-22

V. Вызначэнне прыёмаў і сродкаў выкладання, выкарыстоўваемых на ўроках гісторыі.

1. Правядзенне структурна-функцыянальнага аналізу зместу вучэбнага матэрыялу і вызначэнне прыёмаў навучання ў адпаведнасці з ім.
2. Аналіз праведзенага ўрока і вызначэнне ўзроўню рэалізацыі педагагічнага замысла.

Літаратура:11, 12, 14, 22, 26

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

VI. Складанне плана-канспекта ўрока гісторыі.

1. Падрыхтоўка да ўрока настаўніка гісторыі:
- аналіз падручнікаў і праграм;
- вызначэнне педагагічнага замысла ўрока;
- структурна-функцыянальны аналіз зместу вучэбнага матэрыяла.
2. Планаванне пазнавальнай дзейнасці вучняў на ўроку.

   Літаратура:12, 22, 25. 26, 28

VII. Аналіз урока гісторыі.

1. Агульны аналіз урока гісторыі.
2. Аналіз урока па асобным праблемам.

   Літаратура:16, 25, 28

VIII. Падрыхтоўка пазакласнага мерапрыемства па гісторыі.Кабінет гісторыі ўшколе.

1. Распрацоўка пазакласнага мерапрыемства па гісторыі асобнымі групамі студэнтаў.
2. Прадстаўленне распрацаваных праектаў.

   Літаратура:13, 26, 27

Рекомендуемые формы контроля знаний

Рекомендуемая литература

Основная

Дополнительная

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

Асноўная літаратура:

1 Концепция учебного предмета «Всемирная история. История Беларуси» // Гісторыя: праблемы выкладання. – 2009. – № 7. – С. 3-7.

2 Образовательный стандарт учебного предмета «Всемирная история. История Беларуси» // Гісторыя: праблемы выкладання. – 2009. – № 7. – 2009. – С. 7-12.

3 Нормы оценки результатов учебной деятельности учащихся общеобразовательных учреждений по учебным предметам // Гісторыя: праблемы выкладання. – 2009. – № 7. – С. 12-15.

4 Оценка результатов учебной деятельности учащихся по учебному предмету «Всемирная история. История Беларуси» //Гісторыя: праблемы выкладання. – 2009. – № 7. – С.15-17.

5Инструктивно-методическое письмо О преподавании всемирной истории и истории Беларуси в 2010/11 учебном году // Гісторыя: праблемы выкладання. – 2010. – № 7. – С.

Андреев, В.И. Эвристическое программирование учебно-исследовательской деятельности / В.И. Андреев. – М., 1981.

1. Бадмаев, Б.Ц. Психология и методика ускоренного обучения / Б.Ц. Бадмаев. – М., 1998.
2. Барг, М.А. Категории и методы исторической науки / М.А. Барг. – М., 1984.

Вагин, А.А. Методика обучения истории в школе / А.А. Вагин. – М. : Просвещение, 1972. – с.

3. Вяземский, Е.Е., Стрелова, О.Ю. Как сегодня преподавать историю в школе / Е.Е. Вяземский, О.Ю. Стрелова. – М.: ВЛАДОС, 1999.
4. Вяземский, Е.Е., Стрелова, О.Ю. Методика преподавания истории в школе / Е.Е. Вагин, О.Ю. Стрелова. – М.: ВЛАДОС, 1999.
5. Вяземский, Е.Е., Стрелова, О.Ю. Методические рекомендации учителю истории: Основы профессионального мастерства / Е.Е. Вяземский, О.Ю. Стрелова. – М.: ВЛАДОС, 2000.
6. Гончарова, Т.И., Гончаров, И.Ф. Когда учитель – властитель дум / Т.И. Гончарова, И.Ф. Гончаров. – М., 1991.

Гора, П.В. Повышение эффективности обучения истории в средней школе / П.В. Гора. – М. : Просвещение, 1988.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

7. Гулыга, А.В. Искусство истории / – М., 1980.
8. Дайри Н.Г. Как подготовить урок истории. – М., 1969.
9. Дербов Л.А. Введение в изучение истории. – М., 1981.
10. Дистанционное обучение . – М., 1998.
11. Кларин М.В. Инновационные модели обучения в зарубежных педагогических поисках. – М., 1994.
12. Короткова М.В., Студеникин М.Т. Практикум по методике преподавания истории в школе. – М., 2000.
13. Короткова М.В. Методика проведения игр и дискуссий на уроках истории. – М. : Владос, 2001. – с.
14. Озерский И.З. Начинающему учителю истории. – М., 1986.
15. Осмоловская И.М. Организация дифференцированного обучения в современной общеобразовательной школе. – М., 1998.
16. Постижение истории: онтологический и гносеологический подходы. – Мн., 2002.
17. Степанищев А.Т. Методический справочник учителя истории. – М., 2000.
18. Степанищев А.Т. Методика преподавания и изучения истории. В 2-х частях. – М., 2002.
19. Стоунс Э. Психопедагогика. Психологическая теория и практика обучения. – М., 1984.
20. Студеникин М.Т. Методика преподавания истории в школе. – М., 2000.

Дадатковая літаратура:

1. Актуальные вопросы методики обучения истории в школе. – М. : Просвещение, 1984. – С.
2. Гінчук В. Падручнік як сродак арганізацыі пазнавальнай дзейнасці вучняў//БГЧ.- 2001.- № 4.
3. Дайри Н.Г. Основное усвоить на уроке. – М. : Просвещение, 1987.
4. Келле, В.Ж. Культура и история. Методологические заметки//Новая и новейшая история. – 2006. - № 1.- с.23-32.
5. Кинелев В.Г. Образование, воспитание, культура в истории цивилизаций. – М., 1998.
6. Кревер Г.А. Изучение теоретического содержания курсов истории в 5-9 классах. – М., 1989.
7. Каракін А. Педагогіка супрацоўніцтва на ўроках гісторыі Беларусі//БГЧ.- 2000 г. - № 3.
8. Покотило Н.П. Приёмы преподавания// ПИШ.- 1993.- № 2.
9. Ракуць В. Карта як крыніца гістарычных ведаў (5-6 кл.)//БГЧ.- 2000.- № 1.
10. Ракуць В. Нетрадыцыйныя сродкі навучання: аналтычныя табліцы ў навучанні гісторыі// Гісторыя: праблемы выкладання.- 2000.- № 3.
11. Ракуць В. Тыпы і структура ўрокаў гісторыі//БГЧ.- 2001.- № 6.

Ракуць В. Вучэбны дыяфільм як эфектыўны сродак навучання гісторыі// Беларуски гистарычны часопис. – 2002. – № 6.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

12. Сідарцоў У. Ад метадалогіі даследавання да методыкі выкладання гісторыі// БГЧ.- 2002.- № 1.
13. Счастный Р. Современному уроку – творческий подход// Гісторыя: праблемы выкладання. – 2000.-№ 1.

Сякацкая К. Модульная тэхналогія навучання гісторыі / К. Сякацкая //Беларуски гистарычны часопис. – 2000. – № 4.; 2001. – № 2.

14. Фатке В. Работа с картой // Преподавание истории в школе. – 1992. – № 3-4.
15. Хітрык У. Роля кабінета гісторыі ў выхаваўчай рабоце//БГЧ.- 2000.- № 1.
16. Шарова Н. Формирование научно-исследовательских навыков у учащихся //Гісторыя: праблемы выкладання. – 2000.- № 1.
17. Шерлок Т. Прошлое как политика: историческая наука и историческое образование в России в эпоху реформ и революций// ПИШ. – 2004.- № 2.
18. Щербо В. Технологии развития рефлексивного мышления// ПИШ.- 2001.- № 2.

Ферро, М. Как рассказывают историю детям в других странах мира. – М., 1992.

19. Юдовская С. Критическое осмысление прочитанного// Преподавание истории и обществознания в школе. – 2004. - № 10

Антипова, И. Развитие познавательной деятельности на уроках истории / И. Антипова // Гісторыя: праблемы выкладання. – 2006. – №5 – С. 46 – 51.

20. Вольваков С.П. Познавательно - развивающие вопросы в преподавании истории Отечества. ПИШ №5. 2000 г.
21. Вяземский Е.Е., Стрелова О.Ю. Как сегодня преподавать историю в школе. – М. : Владос, 2000 .
22. Вяземский Е.Е., Стрелова О.Ю. Методические рекомендации учителю истории. М.: Владос, 2000
23. Коваль Т.В. Конспекты уроков для учителя истории: история России 20 век. М.: Владос, 2001.

Кулакова, Н.И. Игровые ситуации и опорные конспекты на уроках истории / Н.И. Кулакова // Преподавание истории в школе. – 1999. – №8.

24. Мацкайлова О.А. Познавательные игры в курсе истории средних веков // ПИШ №8, 1999

Мороз, О. Развитие творческих способностей учащихся на уроках истории / О. Мороз // Гісторыя: праблемы выкладання. – 2006 – №4. – С. 23 – 28.

25. Смирнов. Сборник задач по истории России.
26. Сухов В.В., Морозов А.Ю. и др. История древнего мира и средних веков. 5 - 6 кл.: Дидактические материалы. М.: Дрофа, 2000 .

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

27. Степанищев А.Т. 300 задач по истории России с древнейших времен до наших дней. М.: Дрофа, 1999 г.
28. Степанищев А.Т. Методика преподавания и изучения истории. В 2ч. – М.: Владос, 2002.
29. Степанищев А.Т. Методический справочник учителя истории. М.: Владос, 2000 г.
30. Студеникин М.Т. Методика преподавания истории в школе. – М. : Владос, 2000 .

Фастович, С. Этапы организации учебно-познавательной деятельности учащихся 5 класса / С. Фастович // Гісторыя: праблемы выкладання.– 2006 .– №1. – С. 38 – 48.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

ИНФОРМАЦИОННО – МЕТОДИЧЕСКАЯ ЧАСТЬ

Рекомендуемая литература

Основная

1 Актуальные вопросы методики обучения истории в средней школе. Пособие для учителей / Под ред. А.Г. Колоскова. – М.:Просвещение, 1984.

2 Аппарович, Н.И., Полторак, Д.И. Кабинет истории и обществоведения в средней школе / Н.И. Аппарович, Д.И. Полторак. – М.: Просвещение, 1982.

3 Борзова, Л. П. Игры на уроках истории / Л.П. Борзова. – М., 2001.

4 Вагин, А.А. Методика преподавания истории в средней школе / А.А. Вагин. – М.: Просвещение, 1968.

5 Вагин, А.А. Методика обучения истории в средней школе / А.А. Вагин – М.: Просвещение, 1972.

6 Вяземский, Е.Е., Стрелова, О.Ю. Методические рекомендации учителю истории. Основы профессионального мастерства. Практическое пособие / Е.Е. Вяземский, О.Ю. Стрелова. – М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС,2000.

7 Вяземский, Е.Е., Стрелова, О.Ю. Методика преподавания истории: Практическое пособие для учителей / Е.Е. Вяземский, О.Ю. Стрелова. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 1999.

8 Вяземский, Е.Е., Стрелова, О.Ю. Теория и методика преподавания истории в школе: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Е.Е. Вяземский, О.Ю. Стрелова. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС,2003.

9 Гора, П.В. Повышение эффективности обучения истории в средней школе / П.В. Гора. – М.: Просвещение, 1988.

10 Гора, П.В. Методические приёмы и средства наглядного обучения истории / П.В. Гора. – М.: Просвещение, 1971.

11 Дайри, Н.Г. Современные требования к уроку истории / Н.Г. Дайри. – М.: Просвещение, 1979.

12 Дайри, Н.Г. Обучение истории в старших классах средней школы: Познавательная активность учащихся и эффективность обучения / Н.Г. Дайри. – М.,1966.

13 Десятибальная система оценки результатов учебной деятельности учащихся // Гісторыя: праблемы выкладання. – 2002. – № 3,4.

14 Закон Рэспублікі Беларусь” Аб адукацыі у Рэспубліцы Беларусь” // Настауніцкая газета. – 1991. – 23 лістапада.

15 Запорожец, Н.И. Развитие умений и навыков учащихся в процессе преподавания истории (IV - VIII кл.) / Н.И. Запорожец. – М.: Просвещение, 1978.

16 История. Інструктыўна-метадычнае пісьмо Міністэрства адукацыі на 2007-2008 навучальны год // Настаўніцкая газета. – 2007. – 17 ліпеня; Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – № 8.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

17 Канцэпцыя гістарычнай адукацыі ў сярэдняй школе Беларусі (Праэкт) // Настауніцкая газета. – 1991. – 30 лістапада.
18 Клокова, Г.В. Методика факультативных занятий по истории / Г.В. Клокова. – М.: Просвещение. 1985.
19 Короткова, М.В., Студеникин М.Т. Практикум по методике преподавания истории в школе: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / М.В. Короткова, М.Т. Студеникин. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС,2000.
20 Лернер, И. Я. Развитие мышления учащихся в процессе обучения истории / И.Я. Лернер. – М., 1982.
21 Методика обучения истории в средней школе: Пособие для учителей. В 2-х ч. / Отв. ред. Ф.П. Коровкин. Ч.1; Н.Г. Дайри.Ч 2. – М.: Просвещение, 1978.
22 Методика преподавания истории в средней школе: Учеб.пособие для студентов пед. ин-тов по спец. 2108 «История» / С.А. Ежова, А.В. Дружкова и др. – М.: Просвещение,1986.
23 Педагогический поиск / Сост. И.Н. Баженова. – М.: Педагогика,1988.
24 Полторак, Д.И. Методика использования средств обучения в преподавании истории / Д.И. Полторак. – М.: Просвещение, 1987.
25 Стандарт образовательной области “История” // Гісторыя: праблемы выкладання. – 1999. – № 1,2.
26 Степанищев, А.Т. Методический справочник учителя истории / М.Т. Степанищев. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС,2000.

27 Студеникин, М. Т. Методика преподавания истории в школе / М.Т. Студеникин – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС,2000.

28 Учебные программы для общеобразовательных учреждений с русским языком обучения. История: V-X классы, базовый и повышенный уровни / М-во образования Респ. Беларусь. – Минск: НИО: Аверсэв, 2007.

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ

1 Александров, А. И. Самостоятельная работа учащихся при изучении истории / А.И. Александров. – М., 1982.
2 Андрианова, Н. Активные формы и методы организации учебной работы школьников при профильном преподавании истории / Н. Андрианова. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №7.
3 Багдановіч, І. Метадычныя шляхі фарміравання ў школьнікаў гістарычнай эмпатыі / І. Багдановіч. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №4.
4 Багдановіч, І. Тэарэтычныя і метадалагічныя асновы школьных курсаў гіс торыі / І. Багдановіч. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №4.
5 Барановский, Д. Проблема межпредметного взаимодействия на уроке истории / Д. Барановский. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №5.
6 Боголюбов, Л.Н. Школьное обществознание в 30-80-х гг. / Л.Н. Боголюбов. – Обществознание в школе. – М.1997. – № 3.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

7 Вендровская, Р.Б. Становление и развитие исторического образования в советской школе / Р.Б. Вендровская. – Преподавание истории в школе. – 1989. – № 5.
8 Вендровская, Р.Б. Школьная реформа 1915-1916гг. и преподавание истории. История. Примерные программы / Р.Б. Вендровская. – Преподавание истории в школе. – 1995. – № 4.
9 Головкина, Е. Ф. Вопросы преемственности при формировании понятий на уроках истории в IV-VIII классах / Е.Ф. Головкина. – М.,1985.
10 Горелик, Ф.Б. Раскрытие закономерностей общественного развития в курсах истории / Ф.Б. Горелик. – М.,1968.
11 Грицевский, И. М. Работа учителя с учебником при подготовке к уроку истории: из опыта работы / И.М. Грицевский. – М., 1987.
12 Дайри, Н.Г. Как подготовить урок истории / Н.Г. Дайри. – М.,1969.
13 Дерябина, Н. Обучение на диалогической основе / Н. Дерябина. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №3, №4.
14 Дзямідава, Н. Арганізацыя творчай і пазнавальнай дзейнасці адораных вучняў на ўроках гісторыі / Н. Дзямідава. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – № 4.
15 Иванова, Л.Ф. Обществоведение 20-х годов / Л.Ф. Иванова. – Обществознание в школе. – 1997. – № 1-3.
16 Каплан, С.Б. Я делаю уроки: методика преподавания истории / С.Б. Каплан – Минск,1991.
17 Киршнер, Л. А. Формирование познавательных возможностей учащихся в процессе изучения истории: Из опыта работы / Л.А. Киршнер. – М.,1982.
18 Кларин, М.В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и

дискуссии. (Анализ зарубежного опыта) / М.В. Кларин. – Рига, 1995.
19 Короткова, М.В. Методик а проведения игр и дискуссий на уроках истории / М.В. Короткова. – М.,2001.

20 Лизунова, Е. Обучение способам деятельности с картографическим материалом при изучении истории в пятом классе / Е. Лизунова. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №8.
21 Лизунова Е., Обучение сравнению на уроках истории в пятом классе / Е. Лизунова. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №6.
22 Молош, Е., Чупик, Д. Игровые формы обучения как средство активизации познавательной деятельности на уроках истории / Е. Молош, Д. Чупик . – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №8.
23 Паноў, С. Суадносіны фактычнага і тэарэтычнага матэрыялаў пры вывучэнні гісторыі ў IX класе. // Гісторыя: праблемы выкладання. – 1998. – № 1.
24 Пляшкевич, Л., Бушило Л. Использование иллюстраций на уроках по историии цивилизаций Древнего мира / Л. Пляшкевич, А. Бушило . – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №8.
25 Ракуць, В.Арганізацыя практычных работ на уроках гісторыі / В. Ракуць – Гісторыя: праблемы выкладання. – 1998. – № 2.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

26 Ракуць, В. Рабоце над гістарычнымі паняццямі – прыярытэтны накірунак у выкладанні прадмэта / В. Ракуць. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 1998. – № 3.
24 Ракуць, В. Нетрадыцыйныя сродкі навучання / В. Ракуць. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 1999. – №4; 2000. – № 3.
25 Студеникин, М. Т. Активные методы обучения истории в русской школе начала XX века. (Из прошлого исторического образования) / М.Т. Студенікін. – Преподавание истории в школе. – 1994. – № 2.
26 Соболевская, З. Применение интерактивных методов обучения / З. Соболевская. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 2007. – №8.
27 Сякацкая, К. Кантроль вучэбных дасягненняў школьнікаў па гісторыі на паўторна – абагульняючых уроках / К. Сякацкая. – Гісторыя: праблемы выкладання. – 1997. – Вып.1.
28 Троицкий, Ю.Л. Новая технология исторического образования / Ю.Л. Троицкий. – История. – 1994. – № 45.
29 Умбрашко, К.Б. Развитие творческого мышления на уроках истории. / К.Б. Умбрашко. – Преподавание истории в школе. – 1996. – № 2.
30 Чернова, М.Н. Модульный урок. / М.Н. Чернова. – История. – 1995. – № 25.
31 Шарова, Н. Сучасныя методыкі і тэхналогіі навучання / Н. Шарова. – Беларускі гістарычны часопіс. – 2007. – № 7.
31 Шевченко, С.Д. Школьный урок: как научить каждого / С.Д. Шевченко. – М.,1991.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ